

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра соціальної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

Вересня

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна (асистентська) практика

Рівень вищої освіти:

Третій (освітньо-науковий) рівень

Галузь знань:

05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність:

053 Психологія

Освітньо-професійна програма:

Психологія

ОНУ

2022

Робоча програма педагогічної (асистентської) практики. – Одеса: ОНУ, 2022.
– 12 с.

Розробник: Оксана КОНОНЕНКО, д. психол.н., професор, завідувач кафедри
соціальної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол № 1 від. “31” 08 2022р.

Завідувач кафедри ay (Оксана КОНОНЕНКО)

Погоджено із гарантом ОПП «Психологія»

_____ (Оксана КОНОНЕНКО)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)

Факультету психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від. “31” 08 2022р.

Голова НМК _____ (Маргарита КРЕМЕНЧУЦЬКА)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 6 годин – 180	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність 053 Психологія Рівень вищої освіти: <i>третій(доктор філософії)</i>	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		3-й	-
		Семестр	
		1-й	-
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		180	-
		Форма підсумкового контролю: <u>залік</u>	

2. Вступ

Педагогічна (асистентська) практика аспірантів є складовою частиною (розділом) освітніх програм вищої освіти – підготовки науково-педагогічних кадрів в аспірантурі, які реалізуються на факультеті психології і соціальної роботи.

Організація педагогічної практики спрямована на виконання державних вимог до рівня підготовки аспірантів і забезпечення безперервності і послідовності оволодіння аспірантами навичками педагогічної діяльності.

Педагогічна(асистентська)практика є вид практичної діяльності аспірантів по здійсненню навчально-виховного процесу у ЗВО, що включає в себе викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу і спрямований на оволодіння ними системою знань, умінь і навичок, необхідних для самостійної викладацької роботи.

3. Мета і завдання педагогічної асистентської практики

Метою педагогічної асистентської практики аспірантів є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти (відповідної спеціальності), створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.

Основними **завданнями** педагогічної асистентської практики є:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань з психології, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- поглиблення та застосування знань з психології у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- інтеграції науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики.

Додатковими завданнями педагогічної асистентської практики аспірантів є:

- отримання уявлень про діяльність кафедри факультету психології та соціальної роботи на посаді науково-педагогічного працівника у період проходження практики;
- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес факультету психології та соціальної роботи;
- формування умінь моніторингових досліджень у галузі освіти;
- розвиток умінь у галузі формальної, неформальної і інформальної освіти.
- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців-психологів
- формування професійних навичок, що сприяє становленню психологічної культури та професійної свідомості;

- формування основ психологічної етики, первинних навичок психологічної діяльності, сприяння підвищенню ефективності і якості психологічної діяльності;
- практичне закріплення теоретичних знань, підвищення рівня психологічної підготовки.

Процес проходження педагогічної асистентської практики спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність – Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі психології, в тому числі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та/або професійної практики.

ЗК 4 - Знання предметної області та розуміння професійної діяльності за спеціальністю.

ЗК 5 - Здатність діяти на основі етичних міркувань при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

СК 1- Здатність виокремлювати, систематизувати, розв’язувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК 4- Здатність до самоменеджменту, планування і розв’язування задач власного професійного і особистісного зростання, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності.

СК 5- Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики у галузі психології.

СК 6 - Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації на державній та іноземній мовах.

СК 7- Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

Очікувані результати навчання.

ПРН 1- Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей.

ПРН 2- Знати та розуміти психологічні концепції, парадигми, теоретичні та практичні проблеми, історію розвитку та сучасний стан наукових психологічних знань.

ПРН4 - Проектувати, оптимізувати та оцінювати якість освітнього процесу та освітнього середовища. Інноваціювати та вдосконалювати програми навчальних психологічних дисциплін.

ПРН 5- Знати та розуміти різні види письмових текстів та усних виступів з наукових проблем, у тому числі вміти оформлювати результати дослідження у письмовій та усній формі під час роботи в групі з інтернаціональним складом.

ПРН 7 - Використовувати сучасні методи пізнання, аналізувати сучасну

наукову картину світу, відрізнити наукове знання від поза наукового, визначати фактори, що впливають на розвиток науки.

ПРН 8 - Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень проблем психологічної теорії та практики, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 9 - Уміти полілогічно взаємодіяти із світовою науковою спільнотою та громадськістю з проблематики дослідження.

ПРН 11- Працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації та професійної мобільності.

ПРН 13- Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

ПРН 14 - Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел на основі сучасних методологій наукової діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

ПРН 16 - Дотримуватись з опорою на закон етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

Процес проходження педагогічної асистентської практики скерований на формування у аспірантів наступних компетентностей або їх елементів:

Компетентності, пов'язані з проведенням **навчальної** роботи:

- Здатність до проведення різних форм організації освітнього процесу (навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки, контрольних заходів);

- Здатність до організації і проведення різних видів навчальних занять (лекцій; практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять; консультацій).

2.3.2. Компетентності, пов'язані зі здійсненням **методичної** роботи

- Здатність до педагогічного аналізу проведення різних форм організації освітнього процесу та різних видів навчальних занять зі спеціальності Психологія;

- Здатність до розробки навчально-методичного забезпечення різних форм організації освітнього процесу факультету психології та соціальної роботи;

- Здатність до використання сучасних освітніх технологій при проведенні різних видів навчальних занять.

Компетентності, пов'язані зі здійсненням **наукової** роботи:

- Поглиблення знань із галузі Психології, за якою аспірант проводить дослідження;

- Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження;

- Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.

Компетентності, пов'язані з проведенням **організаційної** роботи:

- Здатність здійснювати різні види педагогічної комунікації, вибирати і конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної, позааудиторної, профорієнтаційної роботи тощо.

- Здатність до здійснення неформальної освіти зі здобувачами вищої освіти і формування у них мотивації та умінь інформальної освіти.

Очікувані **результати** навчання. Після проходження практики аспіранти мають **знати**:

- основні форми організації і основи планування освітнього процесу у закладах вищої освіти;

- дидактичні принципи проведення всіх видів навчальних занять у закладах вищої освіти;

- документи, що регламентують і відображують зміст освіти у вищій школі;

- сучасні форми і методи здійснення освітнього процесу, скерованого на формування компетентностей здобувачів вищої освіти;

- форми і методи контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти;

- види навчально-методичного забезпечення освітнього процесу і вимоги до них;

- форми і методи виховної (позааудиторної, профорієнтаційної) роботи з молоддю.

Аспіранти мають **уміти**:

- визначати мету і завдання різних видів навчальних занять, добирати відповідний зміст, форми, методи і засоби освітньої взаємодії зі здобувачами вищої освіти;

- застосовувати різні форми і методи освітньої взаємодії, враховуючи специфіку спеціальності і рівень освіти;

- застосовувати сучасні освітні технології, зокрема, інформаційно-комунікаційні та інтерактивні;

- розробляти навчально-методичні матеріали до курсу, що викладається;

- здійснювати контроль знань і умінь здобувачів вищої освіти;

- організовувати різні форми виховної (позааудиторної, профорієнтаційної) роботи з молоддю.

4. Організація проведення практики

Організатором та базою проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

Для аспірантів, зарахованих з посад науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж, або які поєднують навчання з науково-педагогічною діяльністю, практика рішенням кафедри може бути скорочена або перезарахована (за умови надання позитивної характеристики з місця роботи).

Загальне керівництво педагогічною асистентською практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

3 Керівник практики від факультету узгоджує організаційні питання проведення практики з кафедрами, готує наказ про проведення педагогічної асистентської практики аспірантів.

Безпосереднє керівництво педагогічною асистентською практикою,

науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює науковий керівник/керівник практики від кафедри, який:

- добирає тематику занять та академічні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу практиканту у плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідує його заняття та інші види роботи зі студентами, здійснює заходи щодо усунення недоліків у організації практики;
- оцінює роботу аспіранта і готує відгук про його роботу під час проходження практики.

Науково-педагогічне і методичне консультування аспіранта під час проходження педагогічної асистентської практики здійснює консультант від кафедри педагогіки, який консультує аспіранта:

- з питань навчально-методичного забезпечення проведення залікових занять, зокрема, використання сучасних освітніх технологій;
- з питань підготовки і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування, позааудиторного заняття зі студентами або учнями;
- з питань оформлення документації.

Перед початком практики проводиться настановна конференція, на якій організатор та керівники педагогічної(асистентської) практики повідомляють здобувачам інформацію про:

- 1) мету та завдання практики;
- 2) тривалість практики;
- 3) місце проходження практики;
- 4) обов'язки аспірантів-практикантів;
- 5) графік консультацій;
- 6) види робіт, які повинні виконувати практиканти;
- 7) форму звітної документації;
- 8) контроль та критерії оцінювання практики.

Результати проходження практики можуть обговорюватися на засіданні кафедри, за якою закріплюється наказом ректора аспірант.

На підсумковій конференції організатор та керівники педагогічної (асистентської) практики аналізують якість виконання здобувачами завдань практики, аспіранти звітуються про проходження практики в університеті та висловлюють пропозиції щодо її вдосконалення.

5. Структура та зміст практики

№ з/п	Етапи навчальної практики	Види робіт	Форми контролю
1.	Підготовчий етап	На початковому етапі практикант має: - з'ясувати функції, мету, завдання практики; - скласти індивідуальний план проходження практики; - ознайомитися з організаційною,	відсутні

		навчально-методичною та науковою роботою кафедри, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу в Університеті; - відвідати заняття провідних викладачів кафедри і факультету.	
2.	Основний етап	На основному етапі практики практикант має : - укласти розгорнуті план-конспекти занять, обговорити їх з науковим керівником/керівником практики від кафедри; - підготувати необхідні методичні та дидактичні матеріали, технології для проведення занять; - провести на належному науково-методичному рівні заняття згідно індивідуального плану; - організувати та провести для студентів захід виховного (позааудиторного, профорієнтаційного) спрямування, засідання наукового гуртка/проблемної групи; - взяти участь у засіданнях кафедри, наукових семінарах (конференціях).	поточний
3.	Заключний етап	На заключному етапі практикант має: - підготувати звітні матеріали за підсумками проходження практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання; - захистити результати практики у встановленому порядку	проміжний

Зміст педагогічної асистентської практики аспірантів узгоджений з напрямками діяльності науково-педагогічних працівників: навчальною, методичною, науковою і організаційною.

Навчальна робота аспірантів-практикантів включає:

- підготовку та проведення на належному рівні не менше двох лекцій у присутності керівника практики;
- підготовку та проведення на належному рівні не менше двох практичних (семінарських, лабораторних) занять у присутності керівника практики;
- підбір і використання сучасних наочних матеріалів в процесі проведення занять (презентації, відеофільми, віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторні роботи тощо);
- розробку і використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі

студентами, інших технологій навчання.

Методична робота аспірантів-практикантів включає:

- ознайомлення з організацією навчальної та методичної роботи кафедри та факультету;
- ознайомлення з освітньою програмою та робочим навчальним планом спеціальності;
- ознайомлення з навчально-методичним комплексом дисципліни (навчальна програма дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, теми і плани лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять, завдання для самостійної роботи, засоби контролю знань (для поточного і підсумкового контролю));
- ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни (підручники, навчальні посібники, тексти лекцій, інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських, лабораторних занять, самостійної роботи);
- ознайомлення з тематикою курсових та кваліфікаційних робіт, інструктивно-методичними матеріалами до їх виконання і захисту;
- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять) провідних фахівців кафедри та факультету, інших аспірантів та їх педагогічний аналіз;
- підбір і підготовку наочного матеріалу (презентацій, таблиць, малюнків, схем, препаратів, карток тощо);
- розробку завдань для поточного контролю знань студентів (тестів, запитань з повною відповіддю тощо);
- участь у методичній роботі кафедри;
- участь у вебінарах, скайп-конференціях, інтернет-конференціях освітнього спрямування за допомогою мережі Інтернет.

Науково-педагогічна робота аспірантів-практикантів включає такі види діяльності (вибір узгоджується з керівником практики):

- участь у роботі кафедри;
- участь у проведенні наукових семінарів, конференцій кафедри, факультету, Університету;
- участь у залученні студентів до наукової роботи, підготовці та проведенні засідання студентського наукового гуртка/товариства/проблемної групи, конкурсу студентських наукових робіт;
- проведення моніторингового дослідження освітньої тематики.

Організаційна робота аспірантів-практикантів включає (один захід за вибором аспіранта):

- знайомство з системою виховної роботи Університету і факультету;
- проведення виховного заходу зі студентами академгрупи. Тематика виховних заходів узгоджується із планом виховної роботи кураторів академгруп відповідних кафедр;
- розробку змісту і проведення тематичних екскурсій для студентів у музеях Університету (палеонтологічному, анатомічному, зоологічному, мінералогічному, історії Університету);
- знайомство з системою електронного навчання. Аналіз (розробка) лекції

за темою дисертаційного дослідження для онлайн-платформи Prometheus (українського громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів);

- підготовку і проведення профорієнтаційного заходу згідно плану роботи кафедри (факультету);

- підготовку і проведення зі студентами заходу культурно-спортивного спрямування згідно плану роботи факультету.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ

Індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конспекти лекції: (назви лекції) з наочним наповненням	10
2	Методичні розробки до семінарського заняття: (назва семінарського заняття)	10
3	Знайомство організацією навчальної та методичної роботи кафедри та факультету	10
4	Методичні розробки моделей виховних заходів	10
5	Методичні розробки моделей профорієнтаційного заходу	10
6	Психолого-педагогічна характеристика академічної групи	10
	Разом	60

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення поняття освітньої програми. Вивчення складової освітньої програми та функції гаранта освітньої програми. Розбір професійних компетенцій, структура у освітньої програмі	20
2	Розробка навчального та робочого плану. Складання реферату за темою «Дисципліна та її навчальна структура у освітньої програмі»	20
3	Розробка плану та підготовка матеріалу до проведення лекції, семінарського заняття.	20
4	Розробка оціночної системи знань системи знань вмінь та навичок	20
5	Аналіз одержаних результатів, складання висновків та підготовка звіту за матеріалами проведеного дослідження та виконаних робіт.	20
6	Підготовка матеріалів роботи с презентацією у електронному вигляді. Підготовка до захисту практики.	20
	Разом	120

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма навчальної дисципліни;
- Силабус.

7. **Форми та методи контролю.**

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

1. Індивідуальний план проходження практики.
2. Відгук-характеристика керівника практики.
3. Портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики (у паперовому вигляді):

- Звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (позааудиторних, профорієнтаційних) заходів практиканта, перелік відвіданих занять, тощо.

- Розроблені плани-конспекти відкритих залікових занять (не менше однієї лекції, двох практичних, семінарських або лабораторних занять).

- Аналіз одного з відвіданих занять викладачів або інших аспірантів (лекції, практичного, семінарського, лабораторного заняття).

- Підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання (презентації), матеріали, що ілюструють використання інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій під час проведення занять (кількість, назва, теми).

- План-конспект виховного (позааудиторного, профорієнтаційного) заходу/засідання наукового гуртка/проблемної групи, що провів аспірант.

Документація подається керівнику практики в строки згідно з затвердженим планом роботи.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці керівника практики.

Підсумковий контроль з педагогічної асистентської практики відбувається у формі диференційованого заліку. При визначенні підсумкової оцінки враховуються результати оцінювання з усіх видів робіт (навчальної, методичної, організаційної), передбачених програмою практики. Оцінювання діяльності аспіранта-практиканта здійснюється згідно Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Критерії оцінювання роботи аспірантів-практикантів **Розподіл балів, які отримують аспіранти за практику**

№ п/п	Вид роботи	Кількість балів
1	I. Рівень науково-методичної підготовки:	40
2	II. Рівень сформованості системи професійно-педагогічних умінь і якість викладацько-	40

	педагогічної діяльності	
3	Захист практики	20

Критерії оцінювання рівня науково-методичної підготовки аспіранта

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень
Високий рівень (40-30 балів)	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі та на високому рівні володіє фаховими знаннями і методиками викладання фахових дисциплін, теоретичними основами планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти, знаннями нормативно-правової та службової документації, уміння працювати з науковими першоджерелами для вирішення завдань практики; демонструє усвідомлення освітніх цілей і завдань; доцільність змісту, форм і методів роботи зі студентами; притаманна творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; оформлює методичні розробки занять і виховних заходів відповідно до дидактичних вимог; демонструє на високому рівні розвинуті уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами, ґрунтовність самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.
Добрий рівень (30-20 бали)	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє фаховими знаннями і методиками викладання фахових дисциплін, теоретичними основами планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти, знаннями нормативно-правової та службової документації, уміння працювати з науковими першоджерелами для вирішення завдань практики; демонструє усвідомлення освітніх цілей і завдань; доцільність змісту, форм і методів роботи зі студентами; притаманна творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; оформлює методичні розробки занять і виховних заходів відповідно до дидактичних вимог; демонструє на високому рівні розвинуті уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами, ґрунтовність самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.
Задовільний рівень (20-10 балів)	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину матеріалу, якій свідчить про науково-методичну підготовку аспіранта, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.

	Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
Незадовільний рівень з можливістю відпрацювання (10-0 балів)	Оцінюється робота здобувача, який не володіє фаховими знаннями і методиками викладання фахових дисциплін, теоретичними основами планування освітнього процесу у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово орієнтується в основах планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти, знаннями нормативно-правової та службової документації, оформлює методичні розробки занять і виховних заходів не відповідно до вимог, непритаманна творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; відсутні уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами, відсутні навички щодо до ґрунтовного самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.

Критерії оцінювання рівня сформованості системи професійно-педагогічних умінь і якість викладацько-педагогічної діяльності аспіранта-практиканта

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень
Високий рівень (40-30 балів)	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі та на високому рівні демонструє відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; володіння методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; ефективність застосування та творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; якість підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.
Добрий рівень (30-20 бали)	Оцінюється робота здобувача, який демонструє достатньо повно відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; володіє методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; ефективно застосовує інноваційні педагогічні технології; демонструє достатній рівень якості підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.
Задовільний рівень (20-10 балів)	Оцінюється робота здобувача, який демонструє на задовільному рівні відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять

	сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; відтворює частково володіння методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; не здатний до глибокого, всебічного аналізу ефективності застосування інноваційних педагогічних технологій; допускає істотні неточності та помилки щодо підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.
Незадовільний рівень з можливістю відпрацювання (10-0 балів)	Оцінюється робота здобувача, який не демонструє відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; не володіє методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; неефективно застосовує педагогічні технології; відсутні навички якості підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.

Критерії оцінювання захист практики

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень
Високий рівень (20-15 балів)	Звіт про практику оформлений повністю згідно вимог та представлений вчасно. Відповідь на питання під час захисту вичерпна та свідчить, що аспірант оволодів високим рівнем знань, навичок та вмінь.
Добрий рівень (15-10 бали)	Звіт про практику оформлено згідно вимог, але містить деякі недоліки. Відповідь на питання під час захисту вичерпна та свідчить, що аспірант оволодів достатнім рівнем знань, навичок та вмінь.
Задовільний рівень (10-5 балів)	Звіт про проходження практики оформлений з численними помилками або не в повному обсязі. На захисті аспірант проявив слабкі знання, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання.
Незадовільний рівень з можливістю відпрацювання (5-0 балів)	Здобувач порушував індивідуальний графік проходження практики. Завдання не виконані. Щоденник практики не заповнений. Оформлення звіту не відповідає вимогам, зміст завдань у звіті не розкрито. На запитання комісії відповіді надати не може

7. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

З критеріями оцінювання кожного з завдань практики аспіранти ознайомлюються на початку практики. Диференційована оцінка (бали) за кожне завдання практики виставляється керівником практики. Після завершення практики відбувається захист. Підсумкова оцінка за практику враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність аспіранта.

Загальне керівництво педагогічною асистентською практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант. Безпосереднє керівництво педагогічною асистентською практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює науковий керівник/керівник практики від кафедри. Науково-педагогічне і методичне консультування аспіранта під час проходження педагогічної асистентської практики здійснює консультант від кафедри педагогіки, який консультує аспіранта.

Звіт захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики спеціальності на факультеті, викладачі- наукові керівники практики аспірантів, які консультують їх.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Критерії
90 - 100	A	відмінно	зараховано	Проведення лекцій та семінарських занять. Продемонстрована активність та ініціативність у виконанні доручень керівника практики. Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння аспіранта застосовувати і творчо використовувати теоретичні та практичні знання. У щоденнику аспіранта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Звіт про проходження практики оформлений у відповідності до вимог та має практичне значення. Відповідь аспіранта на питання під час захисту вичерпна та свідчить, що аспірант оволодів практичними навичками.

85-89	В	Добре	Продемонстрована помірна активність у виконанні доручень керівника від бази практики. Завдання практики виконані правильно, але недостатньо повно. У щоденнику аспіранта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. У звіті розкрита програма практики, але мають місце окремі недоліки неprincipiального характеру. Аспірант на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання.
75-84	С		Оцінка керівника від бази практики – «добре». Завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань наявні незначні помилки. Мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та щоденника. Допущені граматичні та стилістичні помилки; мають місце неточності у розрахунках при проведенні аналізу; на захисті аспірант продемонстрував задовільні знання; мають місце неповні відповіді під час захисту.
70-74	Д	Задовільно	Оцінка керівника від бази практики – «задовільно». В ході виконання завдань допускалися помилки. Щоденник оформлено недбало. Звіт про проходження практики оформлений з численними помилками або не в повному обсязі. На захисті аспірант проявив слабкі знання, не зумів задовільно відповісти на поставлені під час захисту.
60-69	Е		Оцінка керівника від бази практики – «задовільно». Завдання виконано з суттєвими помилками. Щоденник недооформлено. Звітні документи оформлені з помилками. Здобувач неспроможний дати пояснення до наданих в звіті матеріалів, що свідчить про низький рівень володіння знаннями, уміннями та компетенціями.

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач порушував індивідуальний графік проходження практики. Завдання не виконані. Щоденник практики не заповнений. Оформлення звіту не відповідає вимогам, зміст завдань у звіті не розкрито. На запитання комісії відповіді надати не може.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	На базу практики не з'явився. Відсутні звітні документи: звіт, щоденник з практики та характеристика.

Рекомендовані джерела та інформаційні ресурси

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
4. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ МОН України від 06 листопада 2015 р. № 1151 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15#Text>
5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: Розпорядження КМ України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki>
6. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

Рекомендована література

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] :

підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

2. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.

3. Карамушка Л.М., Іщук О.В. Психологія організаційної культури вищого навчального закладу (у контексті становлення професійної ідентичності студентів): монографія /Л.М. Карамушка, О.В. Іщук . – К.-Запоріжжя : Крутозір, 2015. – 276 с.

4. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік.Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.

5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с. – ISBN 978-617-7912-47-6.

6. Фурман А.В., Шандрук С.К. Організаційно-діяльнісні ігри у вищій школі : монографія /А.В. Фурман, С.К. Шандрук . – Тернопіль : ТНЕУ, 2014 . – 272 с.

Інформаційні ресурси

Міністерство освіти та науки України <http://mon.gov.ua>

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua>

Prometheus - платформа онлайн-освіти в Україні <http://prometheus.org.ua>

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>